

Obsah

PODĚKOVÁNÍ.....	6
PŘEDMLUVA.....	7
ÚVOD.....	9
1 POJETÍ ODBORNÉHO PRAKTICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	11
2 SUBJEKTY A JEJICH SPOLUPRÁCE V ODBORNÉM PRAKTICKÉM VZDĚLÁVÁNÍ ...	13
2.1 Vysoká škola	14
2.2 Místa odborné praxe	16
2.3 Studující	18
3 ROLE MENTORA ODBORNÉ PRAXE	20
3.1 Objasnění pojmů	20
3.2 Mentor odborné praxe v sociální práci	21
3.2.1 Změna role sociálního pracovníka na mentora	21
3.2.2 Obecné požadavky na osobu mentora.....	22
3.2.3 Funkce mentora.....	23
3.3 Mentoring odborné praxe sociální práce	24
3.3.1 Zásady efektivního mentoringu	24
3.4 Doporučení ke zvýšení efektivity práce mentora.....	25
3.5 Úkoly a podněty pro rozvoj dovedností v mentoringu.....	25
4 FÁZE ODBORNÉ PRAXE	28
5 PŘÍPRAVA PŘED ZAHÁJENÍM ODBORNÉ PRAXE	31
5.1 Příprava místa praxe	31
5.2 Příprava mentora.....	33
5.3 Podnět pro rozvoj dovedností v mentoringu.....	34
6 ZAHÁJENÍ ODBORNÉ PRAXE.....	35
6.1 Smlouva o zajištění odborné praxe	35
6.2 Plán učení	35
6.3 Orientace v místě praxe	37
6.4 Efektivní mentoring.....	40
6.5 Vztah mezi mentorkou a studentkou	41
6.6 Úkoly pro rozvoj dovedností v mentoringu	44
7 PRŮBĚH ODBORNÉ PRAXE	48
7.1 Zkušenostní učení na praxi	48
7.2 Nástroje mentora při vzdělávání studujících.....	49
7.3 Propojování teorie a praxe sociální práce v rámci odborné praxe	55
7.4 Reflexe a hodnocení odborné praxe	58
7.4.1 Efektivní zpětná vazba	59
7.4.2 Formy reflexe a hodnocení.....	62
7.5 Úkoly pro rozvoj dovedností v mentoringu	63

8 UKONČENÍ ODBORNÉ PRAXE	66
8.1 Organizační a vzdělávací aspekty ukončení odborné praxe	67
8.1.1 <i>Doporučení pro efektivní závěrečné hodnocení odborné praxe</i>	68
8.1.2 <i>Formy závěrečného hodnocení odborné praxe</i>	69
8.2 Emocní aspekty při ukončování odborné praxe	70
8.3 Úkoly a podněty pro rozvoj dovedností v mentoringu	72
9 SPECIFICKÉ SITUACE PŘI VÝKONU ODBORNÉ PRAXE	74
9.1 Rozbor konkrétních problémů	75
9.2 Doporučení pro řešení problémů a etických otázek v rámci odborné praxe	81
9.3 Úkoly a podněty pro rozvoj dovedností v mentoringu	82
10 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH, STYLY UČENÍ	86
10.1 Vzdělávání dospělých	86
10.2 Styly učení	87
10.2.1 <i>Vizuální, sluchový a pohybový styl učení</i>	87
10.2.2 <i>Styly učení dle Kolbova cyklu</i>	88
10.2.3 <i>Styl učení mentorky a studujících</i>	90
10.3 Úrovně učení	90
10.4 Úkoly a podněty pro rozvoj dovedností v mentoringu	91
11 PRÁVNÍ ASPEKTY ODBORNÉ PRAXE	95
11.1 Obecná východiska	95
11.2 Zákony ovlivňující výkon odborné praxe	96
11.3 Práva a povinnosti jednotlivých subjektů	97
11.4 Odpovědnost za škodu při odborné praxi	98
LITERATURA	101
PŘÍLOHY	105

V novém pojetí odborného praktického vzdělávání jsme vycházeli z následujících zdrojů:

1. z dosavadních zkušeností v oblasti praktického vzdělávání na katedře,
2. ze závěrů přijatých na setkáních zapojených stran (zástupců organizací, studujících, zástupců školy) v rámci projektu,
3. z českých zdrojů (z publikací *Kompetence v praxi sociální práce*, *Vzdělávání studentů sociální práce v terénu* a dalších příkladů ostatních vyšších a vysokých škol sociální práce),
4. ze zahraničních zdrojů (literatura z Velké Británie, USA, Německa aj.).

Výsledkem zpracování uvedených zdrojů je nové pojetí odborného praktického vzdělávání na katedře sociální práce, které je založeno na obsahování cílů učení. Cíle učení zahrnují plnění daných cílů učení stanovených katedrou, a *individuálních cílů učení*, které si studující volí na základě svých vzdělávacích potřeb. V novém pojetí je uplatňován andragogický přístup k učení, ve kterém je hlavní důraz kladen na sebereflexi studujících, na podporu schopnosti neustále se vzdělávat, odhalovat své silné a slabé stránky v oblasti sociální práce a dále na nich pracovat.

Od nové koncepce postavené na cílech učení si slibujeme větší systematickost v profesním vzdělávání, větší strukturovanost práce pro studující i mentory. Jsme otevíření hodnocení koncepce a změnám v ní, jakmile budou k dispozici poznatky a zkušenosti po jejím uvedení do praxe. Uvádíme si, že role mentora, která je pro kvalitní odbornou praxi stěžejní, představuje v současných podmínkách spíše ideál než standard a zajištění této role